

**Jomfruland
nasjonalpark**

Nasjonalparkstyret

Saksnummer :
Saksbehandler: Eirik J. Dobbedal
Dato: 12.03.2024

Protokoll fra styremøte 12. mars 2024

Saker: 2024/1 – 2024/11
Møtested: Administrasjonsbygget, møterom 155, Kragerø
Dato: 12.03.2024
Kl.: Styremøte kl. 10:00–14:00.

Faste medlemmer som deltok:

Heidi Herum
Terje Mindrebø
Henriette Fluer Vikre

Varamedlemmer som deltok:

Faste medlemmer/varamedlemmer som hadde forfall:

Møteledelse:

Etter valg i sak 2024/1: Henriette Fluer Vikre

Fra administrasjonen deltok:

Eirik Johansen Dobbedal, nasjonalparkforvalter

Andre deltakere:

Protokollen ble sendt møtedeltakerne på e-post 12.03.2024. Merknader mottatt innen en uke er innarbeidet og protokoll er digitalt godkjent.

Sak 2024/1: Konstituering av Jomfruland nasjonalparkstyre

Forvalters innstilling

Jomfruland nasjonalparkstyre velger følgende personer som leder og nestleder for perioden 2024-2027. Jf. vedtektene for Jomfruland nasjonalpark og Stråholmen landskapsvernområde gjelder utnevnelsen frem til nytt styre er valgt i 2028.

Leder:

Nestleder:

Behandling:

Terje Mindrebø foreslo Henriette Fluor Vikre som leder og Heidi Herum som nestleder.

Vedtak

Jomfruland nasjonalparkstyre velger følgende personer som leder og nestleder for perioden 2024-2027. Jf. vedtektene for Jomfruland nasjonalpark og Stråholmen landskapsvernområde gjelder utnevnelsen frem til nytt styre er valgt i 2028.

Leder: Henriette Fluor Vikre

Nestleder: Heidi Herum

Sak 2024/2: Innkalling og sakskart

Behandling: Innkalling og sakskart godkjennes.

Vedtak

Innkalling og sakskart godkjennes.

Sak 2024/3: Orienteringer.

Forvalter orienterte om:

- Deltakelse på SAMSKAG i København 22.-23. desember 2023.
- Dialog med Miljødirektoratet om ekstra fokus på tiltak for strandmurerbie i 2024.
- Pågående arbeid med oppgradering av nettsider
- Status for rydding og sviing av kystlynghei på Styrmannsholmen. Brenning av hogstavfall gjennomført i november og desember 2023. Lyngheibrenning utsettes til høsten 2024 pga. snø og nedbør.
- Henvendelse fra BirdLife Telemark om interesse/behov for nasjonalparkstyret knyttet til kontormulighet/tilgang til bygg, dersom foreningen søker om å erstatte dagens bygge med et nytt og moderne anlegg på Øytangen (utenfor nasjonalparken). Forvalter har gitt en foreløpig positiv tilbakemelding.
- Lansering av kulturlandskapsfilmen 18. januar 2024. Kragerø bibliotek. Film blir del av visningen i infobu på Øytangen. Behov for teksting på andre språk, men mangler finansiering.
- Deltakelse i arbeidsgruppe for ny forvaltningsplan for Utvalgte kulturlandskap.
- Deltakelse på byggesaksmøte i Kragerø kommune med orientering om nasjonalparken og verneforskriften.
- Snøskader på trær og vegetasjon på Jomfruland. Opprydding igangsatt.
- Innmelding i Nordisk kulturlandskapsforbud.
- Avklaring i strukturspørsmål for Statsforvalteren i Vestfold og Telemark. 1/3 av alle ansatte skal ha kontorsted Skien innen 2026, 50% av alle ansatte skal ha kontorsted Skien innen 2029. Fortsatt mye uavklart.
- Foredrag Kragerø Rotary
- Status for besøkssenter Jomfruland nasjonalpark, tidslinje for åpning av senter, naturveiledning 2024 og samarbeid mellom besøkssenteret og nasjonalparkstyret om felles nettside.

2024/4: Delegert vedtak: Søknad om motorferdsel – Kragerø kommune

Vedtatt til orientering.

2024/5: Søknad om motorferdsel til Hovedveien 145 – bygningsmaterialer

Vedtatt til orientering.

Sak 2023/6: Kap./post 1420.21, Drift av nasjonalparkstyret 2024

Nasjonalparkforvalters innstilling

Jomfruland nasjonalparkstyre tar Miljødirektoratets tildeling til orientering. Forvalter gis fleksibilitet i gjennomføringen. Styret ønsker å bli orientert om økonomistatus gjennom året.

Behandling

Vedtak

Jomfruland nasjonalparkstyre tar Miljødirektoratets tildeling til orientering. Forvalter gis fleksibilitet i gjennomføringen. Styret ønsker å bli orientert om økonomistatus gjennom året.

2023/7: Kap./post 1420.31, Prioritering av midler til tiltak i verneområder

Nasjonalparkforvalters innstilling

Styret vedtar forslag til veiledende prioriteringer. Forvalter gis fleksibilitet i gjennomføringen. Styret ønsker å bli orientert gjennom året.

Behandling

Vedtak

Styret vedtar forslag til veiledende prioriteringer. Forvalter gis fleksibilitet i gjennomføringen. Styret ønsker å bli orientert gjennom året.

Sak 2024/8: Opprettelse av rådgivende utvalg 2024-2027

Nasjonalparkforvalters innstilling

Jf. verneforskrift for Jomfruland nasjonalpark § 15 Jomfruland nasjonalparkstyre oppnevner rådgivende utvalg for Jomfruland nasjonalpark og Stråholmen landskapsvernområde for perioden 2024 til 2027. Hver organisasjon utnevner selv en representant til å delta i rådgivende utvalg i nasjonalparken.

Rådgivende utvalg består av følgende organisasjoner:

Jomfruland Landbrukslag

Jomfruland Vel

Jomfruland Hytteeierforening

Utvalgte kulturlandskap Jomfruland og Stråholmen

Stråholmen Vel

Telemark Fiskerlag

Kragerø næringsforening

Naturvernforbundet i Kragerø

Skjærgårdstjenesten i Kragerø

Den norske turistforening Telemark
Jomfruland fuglestasjon
Kragerø kommune
Fiskeridirektoratet, region sør
Norges jeger- og fiskerforening, Telemark
Gea Norwegica Geopark
Telemark botaniske forening

Behandling

Heidi Herum forslo at skjærgårdstjenesten i Bamble kommune inviteres med.

Forslag endres til at Bamble kommune får invitasjon om deltakelse i rådgivende utvalg.

Nasjonalparkstyret er opptatt av et godt samarbeid med og innspill fra rådgivende utvalg og ønsker å legge til rette for dette gjennom jevnlig dialog.

Vedtak

Jf. verneforskrift for Jomfruland nasjonalpark § 15 Jomfruland nasjonalparkstyre oppnevner rådgivende utvalg for Jomfruland nasjonalpark og Stråholmen landskapsvernområde for perioden 2024 til 2027. Hver organisasjon utnevner selv en representant til å delta i rådgivende utvalg i nasjonalparken.

Rådgivende utvalg består av følgende organisasjoner:

Jomfruland Landbrukslag
Jomfruland Vel
Jomfruland Hytteeierforening
Utvalgte kulturlandskap Jomfruland og Stråholmen
Stråholmen Vel
Telemark Fiskerlag
Kragerø næringsforening
Naturvernforbundet i Kragerø
Skjærgårdstjenesten i Kragerø
Den norske turistforening Telemark
Jomfruland fuglestasjon
Kragerø kommune

Fiskeridirektoratet, region sør
Norges jeger- og fiskerforening, Telemark
Gea Norwegica Geopark
Telemark botaniske forening
Bamble kommune

2024/9: Søknad om gjennomføring av Kragerø Swimrun 2024

Innstilling

Ramsalt Kragerø DA gis tillatelse til å gjennomføre Kragerø swimrun 2024 etter skissert trase. Jomfruland nasjonalparkstyre påpeker særlig hensynet til hekkende sjøfugl og ber Ramsalt inkludere tiltak for dette i sin ROS-strategi.

Selv om det ordinære ferdselsforbudet formelt er opphevet når arrangementet gjennomføres, tillater ikke nasjonalparkstyret at deltakerne går i land på Stangskjæra, men tillater at man svømmer mellom eller hhv. nord/sør for holmene. Nasjonalparkstyret anmoder om at tilskuere/publikum begrenses rundt Stangskjæra for å redusere forstyrrelsen.

Følgebåt/sikkerhet aksepteres. Forbudet mot ilandstigning begrunnes i hensynet til ev. resterende ikke flyvedyktig fugl (pullus) i fuglereservatet på Stangskjæra. Forbudet mot ilandstigning under arrangementet gjelder ikke dersom en utøver får problemer og må søke mot land.

Jomfruland nasjonalparkstyre ber videre Ramsalt drøfte muligheten for å legge arrangementet senere på sommeren (fra 10. august) ved gjentakelse i 2025, da sannsynligheten for pullus på holmene erfaringsmessig er liten.

Behandling

Vedtak

Ramsalt Kragerø DA gis tillatelse til å gjennomføre Kragerø swimrun 2024 etter skissert trase. Jomfruland nasjonalparkstyre påpeker særlig hensynet til hekkende sjøfugl og ber Ramsalt inkludere tiltak for dette i sin ROS-strategi.

Selv om det ordinære ferdselsforbudet formelt er opphevet når arrangementet gjennomføres, tillater ikke nasjonalparkstyret at deltakerne går i land på Stangskjæra, men tillater at man svømmer mellom eller hhv. nord/sør for holmene. Nasjonalparkstyret anmoder om at tilskuere/publikum begrenses rundt Stangskjæra for å redusere forstyrrelsen.

Følgebåt/sikkerhet aksepteres. Forbudet mot ilandstigning begrunnes i hensynet til ev. resterende ikke flyvedyktig fugl (pullus) i fuglereservatet på Stangskjæra. Forbudet mot ilandstigning under arrangementet gjelder ikke dersom en utøver får problemer og må søke mot land.

Jomfruland nasjonalparkstyre ber videre Ramsalt drøfte muligheten for å legge arrangementet senere på sommeren (fra 10. august) ved gjentakelse i 2025, da sannsynligheten for pullus på holmene erfaringsmessig er liten.

2024/10: Søknad om reetablering av flaggstang, gbnr. 7/163 – Styrmannsholmen

Nasjonalparkforvalters innstilling

Nasjonalparkforvalter mener den nye søknaden om reetablering av flaggstang i verneområdet er av prinsipiell karakter for verneområdet og nasjonalparkstyret, siden liknende sak ble behandlet i forrige styreperiode og Miljødirektoratets klagebehandling bekreftet nasjonalparkstyrets avslag. Nasjonalparkforvalter skisserer derfor to alternative forslag til vedtak:

Innstilling nr. 1:

Jomfruland nasjonalparkstyre tillater ikke reetablering av flaggstang på gbnr. 7/163. Selv om tiltaket ikke anses å være i strid med verneformålet eller ha nevneverdig påvirkning på verneverdiene, vurderer nasjonalparkstyret at en flaggstang er en unødvendig teknisk installasjon i et verneområde, og i strid med formålet å bevare et landskap uten tyngre tekniske inngrep.

Med utgangspunkt i tilgjengelig dokumentasjon er det stor sannsynlighet for at flaggstangen ikke har stått oppe de siste tre til fire årene forut for opprettelsen av nasjonalparken i 2016. Reetablering anses som et nytt tiltak omfattet av det generelle byggeforbudet i Jomfruland nasjonalpark. Jomfruland nasjonalpark er vernet med sikte på å ivareta et landskap som er uten tyngre tekniske inngrep.

Nasjonalparkstyret legger i sin vurdering til grunn at det med sikkerhet ikke har vært flaggstang på eiendommen i perioden 2013-2023, basert på tilgjengelig dokumentasjon. Avslaget er hjemlet i verneforskriften § 3 annet ledd.

Klagerett

Vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet innen 3 uker etter at dette brevet er mottatt. Klagen bør være begrunnet og skal sendes nasjonalparkforvaltningen.

Innstilling nr. 2:

Med hjemmel i verneforskriften for Jomfruland nasjonalpark § 11 tillater Jomfruland nasjonalparkstyre reetablering av flaggstang inntil veggen på annekset på gbnr. 7/163, på feste etablert før 2016. Tiltaket er nytt og vesentlig endret i forhold til tidligere søknad på eiendommen som ble avslått i 2023. Dispensasjonen gis da tiltaket ikke anses å være i strid med verneformålet eller ha nevneverdig betydning på verneverdiene. Nasjonalparkstyret innvilger dispensasjon fordi eier kan dokumentere at det tidligere har stått flaggstang på samme sted og at reetableringen kun skal benytte seg av etablerte fester eller bygningsvegg. Annekset ligger sentralt på eiendommen og reetablering vil derfor ha mindre betydning med hensyn til privatisering av eiendommen, da området allerede er å anse som «privat sone». Plasseringen i fjellskorten vil redusere det visuelle inntrykket av flaggstangen i landskapet, men vil ha en vis påvirkning sammenliknet med dagens situasjon uten flaggstang.

Tillatelsen gis med følgende vilkår:

- a. Flaggstangen skal plasseres på samme sted og samme måte som dokumentert i vedlegg 1.
- b. Det tillates ikke boring av nye fester i svaberget, men gamle borehull kan benyttes. Ved behov for ytterligere feste skal flaggstangen forankres til veggen på annekset.
- c. Ved behov for vedlikehold av gamle borehull (fjerning av metall, organisk materiale o.a.), skal nasjonalparkforvalter stedfeste og godkjenne disse før tiltaket gjennomføres.
- d. Flaggstangens lengde skal ikke overstige 700 cm.

Nasjonalparkstyrets vedtak er fattet med hjemmel i verneforskriften for Jomfruland nasjonalpark og tiltakshaver er selv ansvarlig for å innhente tillatelser etter ev. annet lovverk.

Klagerett

Vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet innen 3 uker etter at dette brevet er mottatt. Klagen bør være begrunnet og skal sendes nasjonalparkforvaltningen.

Behandling

Vedtak

Med hjemmel i verneforskriften for Jomfruland nasjonalpark § 11 tillater Jomfruland nasjonalparkstyre reetablering av flaggstang inntil veggen på annekset på gbnr. 7/163, på feste etablert før 2016. Tiltaket er nytt og vesentlig endret i forhold til tidligere søknad på eiendommen som ble avslått i 2023. Dispensasjonen gis da tiltaket ikke anses å være i strid med verneformålet eller ha nevneverdig betydning på verneverdiene. Nasjonalparkstyret innvilger dispensasjon fordi eier kan dokumentere at det tidligere har stått flaggstang på samme sted og at reetableringen kun skal benytte seg av etablerte fester eller bygningsvegg. Annekset ligger sentralt på eiendommen og reetablering vil derfor ha mindre betydning med hensyn til privatisering av eiendommen, da området allerede er å anse som «privat sone». Plasseringen i fjellskorten vil redusere det visuelle inntrykket av flaggstangen i landskapet, men vil ha en vis påvirkning sammenliknet med dagens situasjon uten flaggstang.

Tillatelsen gis med følgende vilkår:

- a. Flaggstangen skal plasseres på samme sted og samme måte som dokumentert i vedlegg 1.
- b. Det tillates ikke boring av nye fester i svaberget, men gamle borehull kan benyttes. Ved behov for ytterligere feste skal flaggstangen forankres til veggen på annekset.
- c. Ved behov for vedlikehold av gamle borehull (fjerning av metall, organisk materiale o.a.), skal nasjonalparkforvalter stedfeste og godkjenne disse før tiltaket gjennomføres.
- d. Flaggstangens lengde skal ikke overstige 700 cm.

Nasjonalparkstyrets vedtak er fattet med hjemmel i verneforskriften for Jomfruland nasjonalpark og tiltakshaver er selv ansvarlig for å innhente tillatelser etter ev. annet lovverk.

Klagerett

Vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet innen 3 uker etter at dette brevet er mottatt. Klagen bør være begrunnet og skal sendes nasjonalparkforvaltningen.

2023/11: Vedtak om retting, gbnr. 7/161 – Styrmannsholmen

Nasjonalparkforvalters innstilling

Med hjemmel i naturmangfoldloven § 69 pålegger Jomfruland nasjonalparkstyre tiltakshaver å fjerne østlig utedo/anneks på 7 kvm og en mindre flaggstang på holme nord for bebyggelsen. Begge markert med rød sirkel i vedlegg 2 – Situasjonsskart gbnr. 7/161 med markerte rettingstiltak.

Vedtaket om retting følger av brudd på byggeforbudet i Jomfruland nasjonalpark § 3, hvor det er oppført et tilbygg på fritidseiendommen i nasjonalparken uten forutgående tillatelse fra forvaltningsmyndigheten og i strid med arealgrensene i satt i forvaltningsplanen for Jomfruland nasjonalpark.

Vedtaketets formål er å bidra til gjenoppretting av den tidligere tilstand for mangfoldet, ved at det pålegges fjerning av tilnærmet likt areal som er tilført eiendommen gjennom det nyeste byggetiltaket og fjerning av en unødvendig teknisk installasjon.

Forvaltningsmyndigheten vurderer at rettingstiltaketets samlede virkning innebærer en god løsning for verneområdet og formålet med Jomfruland nasjonalpark. Utedo/anneks og flaggstang er i dag «satellitter» i forhold til øvrige bygg og anlegg på eiendommen og annekset ligger mellom 41-44 meter fra øvrig bebyggelse. Fjerning «frigir» ca. 2 dekar areal. Fjerning vil derfor bidra til å redusere inntrykket av tekniske anlegg på Styrmannsholmen og redusere eiendommens privatiserende virkning for allmennheten. Tiltaket vil også ha positive sider for fremtidig beiting og tilbakeføring av kystlynghei på Styrmannsholmen.

Vedtaket om retting vurderes som rimelig i lys av kostnadene og virkningene av tiltakene, miljøvirkningene av overtredelsen og overtrederens skyld.

Forvaltningsmyndigheten sin reaksjon tar hensyn til sakshistorikken, som fungerer formildende for tiltakshaver, samtidig som nasjonalparkstyret ilegger et visst ansvar for de gjennomførte tiltakene på eiendommen. Nasjonalparkstyret legger til grunn at en mer konsentrert bygningsmasse anses som fordelaktig for verneformålet og naturen på Styrmannsholmen. Utedoen/annekset er av eldre dato og enkel konstruksjon. Fjerning av utedoen vurderes som rimelig, da grunneier nå har innlagt kommunalt vann og avløp til fritidsboligen.

Nasjonalparkstyret gir forvalter oppgave å se til at vedtak og nødvendig informasjon oversendes tiltakshaver. Tiltakshaver bes informere nasjonalparkforvalter når anleggene er fjernet.

Tiltakshaver gis frist til 01.05.2025 med å fjerne den aktuelle bygningen og flaggstangen på eiendommen. Ved behov for utsettelse av fristen gjøres dette i dialog med nasjonalparkforvalter.

Dersom pålegget ikke er gjennomført innen avtalt frist kan forvaltningsmyndigheten iverksette riving på eiers regning. Gjennomføring av riving skal foregå i tråd med miljøforsvarlige metoder og teknikker.

Vedtaket om retting er fattet med hjemmel i naturmangfoldloven for brudd på verneforskriften for Jomfruland nasjonalpark og omfatter ikke ev. tillatelse etter annet lovverk.

Klage

Vedtaket kan klages inn for Miljødirektoratet av partene i saken eller andre som har rettslig klageinteresse med en frist på 3 uker jf. forvaltningsloven § 28. En eventuell klage skal rettes til Miljødirektoratet, men sendes til Jomfruland nasjonalparkstyre.

Behandling

Vedtak

Med hjemmel i naturmangfoldloven § 69 pålegger Jomfruland nasjonalparkstyre tiltakshaver å fjerne østlig utedo/anneks på 7 kvm og en mindre flaggstang på holme nord for bebyggelsen. Begge markert med rød sirkel i vedlegg 2 – Situasjonsskart gbnr. 7/161 med markerte rettingstiltak.

Vedtaket om retting følger av brudd på byggeforbudet i Jomfruland nasjonalpark § 3, hvor det er oppført et tilbygg på fritidseiendommen i nasjonalparken uten forutgående tillatelse fra forvaltningsmyndigheten og i strid med arealgrensene i satt i forvaltningsplanen for Jomfruland nasjonalpark.

Vedtaketets formål er å bidra til gjenoppretting av den tidligere tilstand for mangfoldet, ved at det pålegges fjerning av tilnærmet likt areal som er tilført eiendommen gjennom det nyeste byggetiltaket og fjerning av en unødvendig teknisk installasjon.

Forvaltningsmyndigheten vurderer at rettingstiltaketets samlede virkning innebærer en god løsning for verneområdet og formålet med Jomfruland nasjonalpark. Utedo/anneks og flaggstang er i dag «satellitter» i forhold til øvrige bygg og anlegg på eiendommen og annekset ligger mellom 41-44 meter fra øvrig bebyggelse. Fjerning «frigir» ca. 2 dekar areal. Fjerning vil derfor bidra til å redusere inntrykket av tekniske anlegg på Styrmannsholmen og redusere eiendommens privatiserende virkning for allmennheten. Tiltaket vil også ha positive sider for fremtidig beiting og tilbakeføring av kystlynghei på Styrmannsholmen.

Vedtaket om retting vurderes som rimelig i lys av kostnadene og virkningene av tiltakene, miljøvirkningene av overtredelsen og overtrederens skyld.

Forvaltningsmyndigheten sin reaksjon tar hensyn til sakshistorikken, som fungerer formildende for tiltakshaver, samtidig som nasjonalparkstyret ilegger et visst ansvar for de gjennomførte tiltakene på eiendommen. Nasjonalparkstyret legger til grunn at en mer konsentrert bygningsmasse anses som fordelaktig for verneformålet og naturen på Styrmannsholmen. Utedoen/annekset er av eldre dato og enkel konstruksjon. Fjerning av utedoen vurderes som rimelig, da grunneier nå har innlagt kommunalt vann og avløp til fritidsboligen.

Nasjonalparkstyret gir forvalter oppgave å se til at vedtak og nødvendig informasjon oversendes tiltakshaver. Tiltakshaver bes informere nasjonalparkforvalter når anleggene er fjernet.

Tiltakshaver gis frist til 01.05.2025 med å fjerne den aktuelle bygningen og flaggstangen på eiendommen. Ved behov for utsettelse av fristen gjøres dette i dialog med nasjonalparkforvalter.

Dersom pålegget ikke er gjennomført innen avtalt frist kan forvaltningsmyndigheten iverksette riving på eiers regning. Gjennomføring av riving skal foregå i tråd med miljøforsvarlige metoder og teknikker.

Vedtaket om retting er fattet med hjemmel i naturmangfoldloven for brudd på verneforskriften for Jomfruland nasjonalpark og omfatter ikke ev. tillatelse etter annet lovverk.

Klage

Vedtaket kan klages inn for Miljødirektoratet av partene i saken eller andre som har rettslig klageinteresse med en frist på 3 uker jf. forvaltningsloven § 28. En eventuell klage skal rettes til Miljødirektoratet, men sendes til Jomfruland nasjonalparkstyre.

2024/12: Eventuelt

Terje Mindrebø:

Arbeid med Telemarksplanen

Nasjonalparkstyret ønsker Telemarksplanen til høring når den legges ut til offentlig ettersyn og gis mulighet til å komme med uttalelse.

Universell utforming på Jomfruland

Hvordan kan nasjonalparkstyret bidra til å fremme tilgjengeligheten i nasjonalparken?
Bedre tilrettelegging. Hvordan kan man tilrettelegge innenfor rammene av verneforskriften?
Nasjonalparkforvalter forbereder en sak som ser på kommunens vedtak knyttet til universell tilrettelegging på Jomfruland og mulighetene innenfor verneforskriften.

Møtetid

Møtet varte i 3 timer. Med 2 time forberedelse.

Neste møte

3. juni 2024